

В І Д Г У К

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Дерменжи Тетяни Володимирівни

на тему «Нервозберігаюча радикальна гістеректомія у хворих на інфільтративний рак шийки матки», подану в спеціалізовану вчену раду Д 26.510.01 до прилюдного захисту на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.07 – онкологія

Актуальність теми. Актуальність роботи не викликає сумнівів. Рак шийки матки (РШМ) займає одне з провідних місць в загальній онкологічній захворюваності та смертності у всьому світі. Радикальна гістеректомія III (РГЕ III), яка виконується при інфільтративному РШМ спричиняє порушення функції сечовидільної та статеві систем. У літературі є лише поодинокі повідомлення про застосування відновного лікування у онкологічних хворих з урологічними ускладненнями, немає єдиної думки щодо ефективності різних схем відновного лікування, відсутні єдині алгоритми діагностики та оцінки результатів лікування. Ускладнення з боку сечовидільної та статеві систем, що виникають при радикальних втручаннях на органах малого таза, змушують удосконалювати хірургічні методики для підвищення якості життя таких пацієнтів.

В Україні нервозберігаюча техніка починає розвиватися тільки зараз і тільки в спеціалізованих великих центрах. Не обґрунтована можливість виконання нервозберігаючої операції в залежності від стадії процесу, локалізації пухлини, виду операції, варіанта анатомії тазових вегетативних нервів і ряду інших критеріїв. Тому вдосконалення існуючих та пошук нових методів хірургічного лікування хворих на інфільтративний РШМ є дуже актуальним.

Робота має наукову новизну та практичну значущість. Автор вперше обґрунтувала можливість і необхідність застосування НЗГЕ при РШМ на підставі пролонгованих в часі досліджень уродинаміки і вдосконаленої

методики визначення якості життя. Розробка методики нервозберігаючої операції у хворих на інфільтративний рак шийки матки, оцінка стану скорочувальної функції сечового міхура та якості життя пацієток у групах порівняння ще не вивчалися.

Дисертанткою визначена мета – поліпшити ефективність лікування та якість життя хворих на інфільтративний рак шийки матки шляхом удосконалення стандартної радикальної гістеректомії за рахунок впровадження нервозберігаючої технології.

Автором поставлені завдання, що складаються з 5 пунктів, які повністю відображають мету дослідження: вивчити та проаналізувати ускладнення у хворих на інфільтративний РШМ після стандартного хірургічного лікування; удосконалити методику радикальної гістеректомії III у хворих на інфільтративний РШМ шляхом розробки і впровадження нервозберігаючої радикальної гістеректомії (НРГЕ) та розробити показання до її використання з метою профілактики ускладнень, які виникають у процесі стандартного хірургічного лікування; впровадити цистоманометрію як об'єктивний показник зміни скорочувальної функції сечового міхура в результаті хірургічного втручання у хворих на інфільтративний РШМ, проаналізувати показники скорочувальної функції сечового міхура на етапах хірургічного лікування за допомогою цистоманометрії в групах дослідження; вивчити безпосередні та віддалені результати лікування хворих на інфільтративний РШМ після НРГЕ; розробити алгоритм обстеження та лікування хворих на інфільтративний РШМ та вдосконалити методику об'єктивної оцінки якості життя.

У зв'язку з цим дисертаційне дослідження Дерменжи Тетяни Володимирівни є актуальним та відповідає запитам практичної медицини.

2. Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дисертаційна робота виконана в межах планової науково-дослідної роботи Національного інституту раку «Розробити та удосконалити методи

вагінальної та абдомінальної трахелектомії у хворих на рак шийки матки, спрямовані на збереження репродуктивної функції» (номер державної реєстрації 0115U00807; шифр ВН. 14.01.07.161-1520; 15–2017 рр.).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Дисертанткою науково обґрунтована можливість істотного підвищення ефективності лікування та якості життя хворих на інфільтративний РШМ в результаті впровадження оригінальної методики НРГЕ та профілактики ускладнень після стандартного хірургічного лікування. Виконання НРГЕ у хворих на інфільтративний рак шийки матки дозволяє суттєво знизити частоту ускладнень, які виникають після виконання стандартної РГЕ III з боку сечостатевої системи.

4. Практичне значення результатів дослідження.

Практична новизна полягає у тому, що дисертанткою проаналізовані показники скорочувальної функції сечового міхура в групах порівняння (НРГЕ та РГЕ III) у хворих на інфільтративний РШМ за допомогою цистоманометрії, що дозволило дати об'єктивну оцінку ускладнень з боку сечовидільної системи у даній категорії пацієнток. Розроблено алгоритм обстеження та лікування хворих на інфільтративний РШМ та вдосконалена методика оцінки якості життя, яка дозволяє прогнозувати та своєчасно здійснювати комплекс заходів щодо профілактики ускладнень з боку сечовидільної та статевих систем.

5. Ступінь обґрунтованості та вірогідності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

З метою вирішення поставлених завдань, автор використала комплекс сучасних високоінформативних методів дослідження, які дозволили всебічно дослідити клінічний матеріал.

Автором проаналізовано історії хвороби 120 пацієнток на інфільтративний РШМ, пролікованих комбінованим методом відповідно до стандартів МОЗ України в останні 10 років та данні клінічних спостережень і результати лікування 90 хворих на інфільтративний РШМ: 45 хворих, яким

була виконана нервозберігаюча радикальна гістеректомія та 45 хворих, яким виконана радикальна гістеректомія III.

Обґрунтованість та об'єктивність наукових положень та висновків, сформульованих у дисертації, не підлягають сумніву. Статистична обробка отриманих результатів підтверджує їх достовірність. Усі положення і висновки дисертації добре аргументовані та підтверджені конкретним фактичним матеріалом.

6. Структура дисертації.

Дисертаційна робота Дерменжи Тетяни Володимирівни написана за загальноприйнятим планом, виконана у класичному стилі, вкладена на 158 сторінках друкованого тексту, ілюстрована таблицями та рисунками. Робота складається із вступу, огляду літератури, матеріалу та методів дослідження, 4 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій та списку використаної літератури.

У вступі автор доводить актуальність обраної теми дисертаційного дослідження. Мета дослідження сформульована правильно та досить вагомо. Для реалізації поставленої мети сформовано відповідні завдання.

Огляд літератури містить аналіз хірургічного лікування раку шийки матки, ускладнень з боку функцій сечостатевої системи, оцінки якості життя хворих на інфільтративний рак шийки матки.

Розділ матеріали та методи дослідження включає дизайн дисертаційної роботи. Детально описані використані уродинамічні, соціологічні методи дослідження та методи математичної статистики.

У третьому розділі дисертації - власні дослідження – проведено аналіз історій хвороби 120 пацієток на інфільтративний РШМ, пролікованих комбінованим методом відповідно до стандартів МОЗ України в останні 10 років.

У четвертому розділі дисертації - власні дослідження - описана методика нервозберігаючої операції, текст ілюстрований авторськими малюнками та фотографіями із детальним описом етапів хірургічного

втручання. У кінці розділу представлена таблиця з порівняльною характеристикою видів хірургічного лікування із акцентом на punctum fixum розробленої автором методики нервозберігаючої радикальної гістеректомії.

В п'ятому розділі дисертації (власні дослідження) детально описано та статистично обґрунтовано показники функції сечостатевої системи. У розділі на початку зведеної таблиці наглядно наведені показники функції сечостатевої системи з усіма отриманими результатами уродинамічного дослідження (цистоманометрії) у хворих досліджуваної, контрольної груп та референтні значення, із подальшою деталізацією та аналізом. Проведено аналіз з клінічними проявами післяопераційних сечостатевих розладів у пацієнток досліджуваної та контрольної груп і зведення їх у таблицю.

У шостому розділі дисертації - власні дослідження - представлені результати порівняльного аналізу оцінки якості життя в основній та контрольній групах. Вивчені питання загальносоматичного здоров'я та питання оцінки симптомів з боку сечостатевої системи. На підставі проведених досліджень визначені особливості показників відповідей на опитувальники пацієнток в досліджуваних групах.

Розділ «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» містить підсумок, а також аналіз та порівняння отриманих результатів проведених досліджень із даними літератури. Представлено оптимізований алгоритм обстеження та персоніфікованого лікування хворих на інфільтративний РШМ та оцінки якості життя.

Висновки витікають із змісту дисертації та відповідають завданням дослідження. Список використаної літератури нараховує 180 джерела.

7. Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення і запитання.

Разом з цим, можна зробити ряд зауважень щодо оформлення роботи:

1. В роботі є деякі стилістично невдалі вислови.
2. Звертають увагу завеликі вступні та заключні частини розділів власних досліджень.
3. Частину таблиць розділів власних досліджень доцільно було б для

наочності представити у вигляді діаграм або графіків, що покращило б їх сприйняття.

Висловлені до дисертаційної роботи зауваження є несуттєвими і не знижують загальної позитивної оцінки дисертації.

Запитання.

1. В чому саме полягає різниця між виконанням радикальної гістеректомії III типу і запропонованої Вами методики її удосконалення?
2. Як Ви оцінювали ускладнення з боку сечовидільної системи у хворих на інфільтративний рак шийки матки після виконання нервозберігаючої радикальної гістеректомії?
3. На яку добу післяопераційного періоду Ви видаляли сечовий катетер у пацієнток ?

8. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Заслугує на широке практичне застосування запропонований автором спосіб хірургічного лікування - нервозберігаюча радикальна гістеректомія. Корисним є визначення показників скорочувальної функції сечового міхура в групах порівняння у хворих на інфільтративний РШМ за допомогою цистоманометрії, що дозволяє об'єктивно оцінити ускладнення з боку сечовидільної системи у даної категорії пацієнток. Доцільним є розроблений алгоритм обстеження та персоніфікованого лікування хворих на інфільтративний РШМ.

Матеріали дисертаційної роботи повинні знайти місце в методичних рекомендаціях та посібниках для практичних лікарів та на тематичних курсах удосконалення.

9. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук.

Дисертаційна робота здобувача Дерменжи Тетяни Володимирівни на тему «Нервозберігаюча радикальна гістеректомія у хворих на інфільтративний рак шийки матки» є самостійно виконаною, завершеною

науково-дослідною працею, яка присвячена актуальній проблемі онкології.

За актуальністю, обсягом досліджень, теоретичною та практичною цінністю, новизною результатів, науково-методичним рівнем, науково-прикладним значенням повністю відповідає шифру 14.01.07 – онкологія. Здобувач заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент
д-р мед. наук, професор
кафедра акушерства,
гінекології та репродуктології
Національної медичної академії
післядипломної освіти імені П.І.Шупенка
МОЗ України

Суханова А.А.